

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3171/2023. (IV. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Kúria Kpkf.III.45.132/2022/4. számú végzésével összefüggésben a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 134. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Kpkf.III.45.132/2022/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) indítványozó, jogi képviselője (dr. Kulcsár Gábor kamarai jogtanácsos) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó beadványában az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) és d) pontja alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal élt a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 134. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt. Vagylagosan – az Abtv. 27. §-a alapján – a Kúria mint másodfokú bíróság Kpkf.III.45.132/2022/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és a Miskolci Törvényszék 103.K.701.392/2021/5. számú végzésére kiható hatályú megsemmisítését kérte.
- [3] Az alapul szolgáló ügy egy tanulmányi szerződésből eredő visszafizetési kötelezettség tárgyában indult közszolgálati jogvita. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) hatálya alá tartozó felek által 2015. szeptember 24-én megkötött tanulmányi szerződés szerint az alperes köteles volt a tanulmányi és vizsgakötelezettségeinek eleget tenni, illetve a felsőfokú tanulmányainak költségeit a munkáltató felperesnek visszafizetni, ha 2018. július 31-ig szakképzettséget igazoló oklevelet nem szerez. Szerződészegése ellenére a felperes nem szüntette meg az alperessel fennálló tanulmányi szerződést, hanem az alperes kérésére méltányosságból, további hátrányos következmények alkalmazása nélkül két alkalommal – 2018. június 29. napján, valamint 2018. november 28. napján – is módosította azt, amelyben annak hatályát fenntartva, meghosszabbította az oklevél megszerzésének határidejét, azonban az alperes kötelezettségének így sem tett eleget. Az alperes a tanulmányi szerződésből eredő visszafizetési kötelezettségére tekintettel a 2018. november 5-től 2019. augusztus 5-ig terjedő időszakban 150 000 forintot utalt a felperes részére. Az alperes szolgálati jogviszonyát a felperes 2019. augusztus 5-én megszüntette.
- [4] A felperes a 2019. december 10-én kelt fizetési felszólítással 7 460 625 forint tanulmányi szerződésből eredő tartozás harminc napon belüli visszafizetésére hívta fel az alperest, aki a felszólításnak nem tett eleget. A felperes 2020. május 22-én azonnali hatályú felmondással a tanulmányi szerződést megszüntette, és ismételt felszólította az alperest a pénztartozás tizenöt napon belüli teljesítésére. A felperes 2021. szeptember 13-án fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő 7 460 625 forint és járuléki megfizetésére tanulmányi szerződésből és annak felmondásából eredő pénzkövetelés címén. Az alperesnek a követelés jogalapját és összecszerúségét is vitató ellentmondása folytán az eljárás perré alakult. Az elsőfokú bíróság – a keresetindítási határidő elmulasztására tekintettel – végzésével az eljárást megszüntette. Kifejtette, hogy a Hszt. 270. § (2) bekezdése a Hszt. XXIV. fejezetének 110. pontjában foglaltak (a bíróság előtti jogvita) körében mindössze annyit tartalmaz, hogy a rendvédelmi szerv szolgálati viszonytal kapcsolatos igényével közvetlenül a bírósághoz fordulhat, ha a törvény a rendvédelmi szerven belüli eljárásról nem rendelkezik. Ebből következően a Hszt.-ben nincs a Kp. 134. § (3) bekezdésétől eltérő rendelkezés.

- [5] Kifejtette, hogy nem tekinthető ilyennek a Hszt. 11. § (1) bekezdése szerinti hároméves elévülési idő, mivel a keresetindítási és az elévülési határidő jogi természete egymástól különbözik (Kúria Kf.VII.40.5.1.8/2021/3.), eltérő azok elmulasztásának kimenthetősége, a kezdő időpontjuk, és a be nem tartásukhoz fűzött eljárásjogi következmény is (Kúria Kf.III.39.482/2021/5., Kúria Kpkf.VII.40.182/2020/3.). Kiemelte, hogy a felperes a perben érvényesített igényt megalapozó tényről legkésőbb a 2020. május 22-én kelt ismételt felszólításban foglalt határidő utolsó napját követő napon tudomást szerzett, ezáltal követelését ezen időponttól számított kilencven napon belül kellett volna előterjesznie, azonban a felperes a határidőt elmulasztotta, igazolási kérelmet nem nyújtott be. Az elsőfokú bíróság a fentiek alapján nem osztotta a felperes álláspontját, amely szerint az elévülési időn belül fordulhat bírósághoz. Hivatkozott arra, hogy a Kúria fenti határozataiban foglaltak jelen ügyben is irányadóak, a felperes követelését a Kp. 134. § (3) bekezdése szerinti határidőben érvényesíthette volna. Mindezek alapján a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az eljárást megszüntette.
- [6] A felperes fellebbezésében a szerződésre vonatkozó igényérvényesítési illetve keresetindítási határidőkre vonatkozó szabályozás bíróság általi értelmezését és alkalmazását kifogásolta, és az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését is kérte, a Kp. 134. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása érdekében. Az alperes a fellebbezésében kizárólag a perköltség vonatkozásában kérte a végzés megváltoztatását.
- [7] A Kúria mint másodfokú bíróság a felperes fellebbezését megalapozatlannak, az alperes fellebbezését részben megalapozottnak minősítette. Rögzítette, hogy tekintettel arra, hogy a felperes, mint közigazgatási szerv indított marasztalásra irányuló pert a hivatásos állomány volt tagjával szemben, arra a Kp. XXIII. fejezetén belül elhelyezett, a nem közigazgatási szerv ellen indított per további különös szabályait kellett alkalmazni. A Kp. 134. § (3) bekezdése a perindítás speciális szabályaként kimondja, hogy – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevelet a perben érvényesített igényt megalapozó tényről, körülményről való tudomásszerzés időpontjától számított kilencven napon belül kell a bíróságnál benyújtani. A Hszt. a rendvédelmi szerv igényérvényesítéséről, a szolgálati panaszról és szolgálati jogvitáról szóló XXIV. fejezetében a bíróság előtti jogvita körében – amint arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt is – mindössze annyit tartalmaz, hogy a szolgálati viszonnal kapcsolatos igényével a rendvédelmi szerv közvetlenül a bírósághoz fordulhat, ha a törvény a rendvédelmi szerven belüli eljárásról nem rendelkezik [Hszt. 270. § (2) bekezdése]. Ebből következően a Hszt.-ben nincs a Kp. 134. § (3) bekezdésétől eltérő rendelkezés. Nem tekinthető ilyennek a Hszt. 11. § (1) bekezdésében meghatározott hároméves elévülési idő, mivel a keresetindítási és az elévülési határidő jogi természete különböző. Szintén hivatkozott a Kúria e körben kialakított gyakorlatára. Hangsúlyozta, hogy a felperes a keresetét a Kp. 134. § (3) bekezdésében meghatározott kógens szabály alapján a perben érvényesített igényt megalapozó tényről, körülményről való tudomásszerzés időpontjától számított kilencven napon belül nyújthatta volna be a bíróságra.
- [8] Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal élt. Hiánypótlásra felhívást követően módosított indítványa szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésébe foglalt „azon joga sérült, hogy a keresettel érvényesíteni kívánt jogát, jogos igényét bíróság elbírálja, mert a Kp. 134. § (3) bekezdésének alaptörvény-ellenes rendelkezése, vagy a Kúria, mint másodfokú bíróság Kpkf.III.45.132/2022/4. számú végzése és a Miskolci Törvényszék 103.K.701.392/2021/5. számú végzése téves jogszabály értelmezéssel meghozott alaptörvény-ellenes bírói döntést eredményezett.” Ezen túlmenően megjelölte az Alaptörvény 28. cikkét is. Kérte az Alkotmánybíróságot, hogy a Kp. 134. § (3) bekezdés alaptörvény-ellenességének megállapításával azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, vagy amennyiben az Alkotmánybíróság a jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenességét nem állapítja meg, akkor a sérelmezett bírósági végzéseket az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg alaptörvény-ellenes jogszabály értelmezés, bírói döntés miatt.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a értelmében, tanácsban eljárva megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi feltételeit.
- [10] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó az alapügy tárgyát képező

eljárásban felperes volt, így az Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pontja értelmében érintettsége fennáll, az alkotmányjogi panasz tekintetében indítványozói jogosultsággal rendelkezik. A rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.

- [11] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz esetén további feltétel, hogy az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet Alaptörvényben biztosított jogának sérelme az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be. Az alkotmányjogi panaszban sérelmezett jogszabályi rendelkezést a bíróságok alkalmazták.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A sérelmezett másodfokú végzést 2022. június 28. napján vette át a jogi képviselő, míg az alkotmányjogi panaszt 2022. augusztus 26-án – határidőben – terjesztették elő az elsőfokon eljáró bíróságon. Az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [13] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be, míg az Abtv. 52. §-a szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Abtv. 26. § (1) bekezdését, és 27. §-át, amelyek alapján az alkotmányjogi panasz eljárást kezdeményezte, a sérelmezett jogszabályi rendelkezést, és a bírósági végzéseket, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése tekintetében azonban a beadvány nem tartalmaz alkotmányossági érvelést, annak alaptörvény-ellenességét vagylagosan a bírósági végzések függvényében állította, így a jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének érdemi vizsgálatára önállóan nincs mód.
- [14] Az indítványozó alkotmányjogi panasz beadványában megjelölte az Alaptörvény 28. cikkét is, amely azonban nem alapjogot tartalmaz, hanem a bíróságok felé fogalmaz meg a működésükre irányulóan elvárásokat, így az abban foglaltak egyedi érintett vonatkozásában megvalósuló alapjog sérelemhez nem vezethetnek, arra alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható [pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]].
- [15] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában alapvetően az igényérvényesítési határidő tekintetében a bíróságok által elfoglalt jogi álláspontot sérelmezte, mely szerinte a bíróságok téves jogértelmezésén alapul. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 26 § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz eljárás keretében az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatra van hatásköre. A bírósági döntések és az alkalmazott jogszabályi rendelkezések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott [3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]]. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3480/2022. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [16] 3. Tekintettel arra, hogy jelen ügyben a fentiek szerint nem merült fel olyan, a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára figyelemmel, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján rövidített indokolással ellátott végzésben visszautasította.

Budapest, 2023. március 21.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2050/2022.

